

محمد بهارلو محمدزاده مشاور حکمرانی سازمانی

مقدمه: از «داشتن مقصود» تا «زیستن در مقصود» در هفته نخست، بر اهمیت «داشتن مقصود» به‌عنوان زیربنای حکمرانی اثربخش تأکید کردیم. اما پرسش بنیادین این است: چرا این مقصود باید روشن، جمعی و زنده باشد؟ پاسخ در یک واژه نهفته است: تأثیرگذاری (Impact). نهاد یا انجمنی که نداند برای چه خلق شده، نمی‌تواند در جهان پیرامون خود اثری بگذارد. مقصود روشن، نه فقط جهت حرکت درونی انجمن را تعیین می‌کند، بلکه منبع الهام و معنا برای کنش‌های بیرونی آن است. چنین مقصودی است که می‌تواند از انجمنی صرفاً اجرایی، نهادی یادگیرنده و اثرگذار بسازد؛ نهادی که هم در میان اعضا اعتماد می‌آفریند و هم در جامعه اعتبار.

تصمیم‌های پراکنده و کم‌اثر: در غیاب هدف غایی روشن، تصمیم‌ها بیشتر برای «پاسخ به نیاز لحظه» اتخاذ می‌شوند تا «پیشبرد مأموریت پایدار».

کاهش انگیزه و مشارکت معنادار اعضا: وقتی اعضا حس نکنند تلاش‌شان تغییری واقعی در جامعه ایجاد می‌کند، انرژی جمعی رو به افول می‌گردد.

فقدان شاخص‌های اثرگذاری: بدون مقصود، هیچ معیاری برای سنجش دستاوردها وجود ندارد؛ هر نتیجه‌ای می‌تواند «خوب» تلقی شود، بی آنکه بدانی خوب برای چه. از دست رفتن سرمایه اعتماد؛ جامعه به نهادهای انجمن‌هایی اعتماد می‌کند که می‌دانند چه می‌خواهند تغییر دهند و چگونه به بهبود حرفه یا زندگی مردم یاری می‌رسانند. بی‌مقصودی به‌ظاهر سکون است، اما در واقع فرسایش تدریجی معناست. از این‌رو، داشتن مقصود روشن برای هر گونه نهاد غیر انتفاعی، نه یک انتخاب زیباشناسانه، بلکه ضرورتی حیاتی برای بقا و اثرگذاری است.

بخش دوم: ویژگی‌های یک مقصود اثرگذار

در جوامع تخصصی زمانی مقصود می‌تواند الهام‌بخش باشد که در ذات خود «اثرگذاری» را حمل کند. ویژگی چنین مقصودی شامل موارد ذیل می‌شود (هر چند محدود به بدان‌ها نیست):

شفاف است: همه اعضا می‌دانند که انجمن برای چه مسئله‌ای در حرفه یا جامعه پدید آمده و در پی حل و پرکردن چه شکافی است. **جمعی و الهام‌بخش است:** اعضا خود را بخشی از تغییری می‌دانند که نهاد و انجمن قصد تحقق آن را دارد. این حس، آنان را از «همکاران اداری» به «یاران مقصود» بدل می‌کند.

راهنمای تصمیم‌های اثرگذار است: هر اقدام باید با پرسش کلیدی «آیا این کار بر جامعه‌مان اثر مثبت دارد؟» سنجیده شود.

یادگیرنده و انعطاف‌پذیر است: مسیر تأثیرگذاری ایستاییست؛ در یک جامعه تخصصی غیرانتفاعی، مقصود باید مجال بازنگری، یادگیری و تطبیق با شرایط جدید را بدهد. به‌بیان دیگر، تأثیرگذاری به‌مثابه یک مقصود روشن همچون قطب‌نمایی است که نه تنها مسیر را محدود نمی‌کند، بلکه جهت را معنا می‌بخشد.

بخش سوم: ساختن مقصود مشترک اثرگذار هیچ مقصودی در خلأ شکل نمی‌گیرد. مقصود اثرگذار زاده گفت‌وگو، شنیدن و درک متقابل است.

گفت‌وگو با ذی‌نفعان: آغاز راه، شنیدن نگرانی‌ها و دغدغه‌ها، ارزش‌ها و آرزوهای اعضا و شرکای حرفه‌ای است. این گفت‌وگو بذر اعتماد را می‌کارد.

تدوین چشم‌انداز معنارگر: چشم‌اندازی که بیانگر مقصد نهایی و ارزش مورد دفاع انجمن است؛ نه فقط «چه می‌کنیم»، بلکه «برای چه می‌کنیم».

ترتجه مقصود به برنامه و اقدام: مقصود زمانی زنده است که در ساختار، پروژه و حتی زبان گفت‌وگو نهاد یا انجمن جاری شود. بازآفرینی مستمر؛ هر تجربه، چه موفق چه ناکام، فرصتی است برای بازنگری در مسیر و پالایش درک جمعی از مقصود (تأثیرگذاری). در واقع، انجمن‌هایی که با بازاندیشی مقصود خود عادت دارند، نه تنها پایدار تر، بلکه یادگیرنده‌تر و اثرگذارتر هستند.

بخش چهارم: از عضویت تا تعهد – مشارکت به‌مثابه زندگی در مقصود

تأثیرگذاری واقعی از زمانی آغاز می‌شود که اعضا، مقصود را در رفتار روزمره خود زندگی کنند.

احساس مالکیت: هر عضو باید بداند سهم او در تحقق مقصود چیست. در این حالت، مشارکت داوطلبانه به کنش مومنانه بدل می‌شود. **تعهد درونی:** نهادهای و انجمن‌های موفق، تعهد را نه از طریق مقررات و دستورالعمل، بلکه از طریق معنا برمی‌انگیزند.

یادگیری و بازخورد؛ محیطی که در آن گفت‌وگو، نقد و یادگیری تشویق شود، بستری برای رشد جمعی و افزایش اثرگذاری فراهم می‌سازد. وقتی اعضا «زیستن در مقصود» را تجربه می‌کنند، انجمن دیگر صرفاً نهادی حرفه‌ای نیست؛ به جامعه‌ای یادگیرنده و الهام‌بخش تبدیل می‌شود که از درون تغییری در خود و بیرون می‌آفریند. **بخش پنجم:** ابزارها و شیوه‌های تحقق و سنجش اثرگذاری برای پیوند زدن مقصود با تأثیرس ملموس، انجمن‌ها می‌توانند از مجموعه‌ای از ابزارها بهره گیرند:

کارگاه‌های آینده‌نگری و هم‌اندیشی: برای گفت‌وگو درباره چالش‌های واقعی حرفه و بازتعریف مسیر اثرگذاری.

منشور تأثیر انجمنی: سندی کوتاه، الهام‌بخش و قابل بازبینی که هدف و اصول اثرگذاری را بیان کند.

نظام سنجش و بازخورد: ارزیابی منظم میزان همسویی برنامه‌ها با مقصود و اثرات اجتماعی و زیست‌بومی آنها.

آموزش و توانمندسازی: برنامه‌هایی برای ارتقای مهارت اعضا در تبدیل ایده به اقدام و اقدام به اثر.

گفت‌وگوهای بین‌انجمنی: تبادل تجربه میان جوامع تخصصی، به‌ویژه در حوزه شیوه‌های نوین حکمرانی تأثیرگذار. بکارگیری این ابزارها کمک می‌کند تا مقصود از سطوح شعار فراتر رود و در تار و پود تصمیم‌ها و رفتارها جاری شود.

جمع‌بندی و دعوت به بازاندیشی

مقصود روشن، فقط فلسفه وجودی یک نهاد یا یک انجمن نیست؛ جوهره تأثیرگذاری آن بر جهان پیرامون است. وقتی هیات‌مدیره، دبیرخانه و اعضا از یک مقصود مشترک الهام می‌گیرند، تصمیم‌های پراکنده در یک مسیر جمع می‌شوند و انرژی انجمن به نیرویی جمعی و مولد برای تغییر بدل می‌گردد. این هفته فرصتی است برای تأمل و گفت‌وگو:

آیا مقصود انجمن ما صرفاً بیان مأموریت است یا چراغی برای مجموعه‌ای از ابزارها بهره گیرند:

تا چه حد اعضا حس می‌کنند بخشی از تغییری هستند که انجمن می‌خواهد در حرفه یا جامعه ایجاد کند؟ چه گام‌هایی می‌تواند ما را از «داشتن مقصود» به «زیستن در مقصود» برساند؟

پاسخ به این پرسش‌ها، جوامع تخصصی را یک گام دیگر به سوی حکمرانی تأثیرگذار، یادگیرنده و الهام‌بخش نزدیک می‌سازد؛ حکمرانی که نه در پی قدرت، بلکه در پی معنا، هم‌افزایی و تأثیر پایدار است.

m.baharloo@gmail.com

معاون اول رئیس جمهور:

داده‌های آلوده به درد برنامه‌ریزی نمی‌خورد

امکانات، واقعیات و داده‌ها وضع شود. وی با بیان خطرهای از دوران مسئولیت خود در سازمان برنامه و بودجه گفت: من پس از حضور در این سازمان خیلی زود به این نتیجه رسیدم که این سازمان نباید با سایر دستگاه‌ها رقابت داشته باشد. سازمان برنامه و بودجه مسئول تحقق برنامه پیشرفت کشور است و سایر دستگاه‌ها کارگزار این سازمان هستند و واقع این سازمان باید در قبال میزان اجرایی شدن برنامه پاسخگو باشد. بنابراین ما رویکرد رفیق بودن با دستگاه‌ها را انتخاب کردیم و جواب هم گرفتیم و برای نخستین و آخرین بار به این موفقیت رسیدیم که آیین‌نامه‌های اجرایی بودجه سال ۱۳۸۰ در اسفند ۱۳۷۹ ابلاغ شد. امروز هم همین رویکرد در سازمان برنامه و بودجه دنبال می‌شود.

آمار، قلب یک سیستم برنامه‌ریزی است

عارف همچنین در ادامه با تبریک روز آمار خاطرنشان کرد: آمار، قلب یک سیستم برنامه‌ریزی است. آمار، علمی است که اگر یک سیستم درست طراحی شده باشد، این علم به عملکرد آن سیستم کمک می‌کند. وظیفه سازمان برنامه و بودجه نیز طراحی یک سیستم براساس اسناد بالادستی است که ورودی آن سیستم، شرایط سال اول برنامه پیشرفت

بوده است؟ در نشست‌های غیررسمی در اتاق فکری که تشکیل می‌شود، می‌توان بحث کرد که آیا رویکرد برنامه‌ها درست بوده؟ اعتقاد ما این است که ایران به برنامه و راهبردهای درازمدت نیاز دارد، در غیر این صورت برنامه‌ریزی‌ها سلیقه‌ای خواهد بود.

قانون‌گذار باید به حرمت قانون توجه کند

معاون اول رئیس‌جمهور همچنین گفت: داشتن برنامه فی‌الفسفه ارزش دارد و به فعالیت‌ها سامان می‌دهد، اما نحوه تهیه برنامه‌ها هم اهمیت دارد و نباید در تهیه این برنامه‌ها، بی‌جهت مطالبات را افزایش دهیم. یکی از اتفاقاتی که در دهه‌های گذشته رخ داده، این بوده که ایده آرمانی یا خواست زبیاپی مطرح و برای ذی‌حقان مطالبه ایجاد شده است، اما در میدان عمل، متوجه شده‌ایم امکان اجرایی شدن وجود ندارد یا حداکثر می‌توان ۲۰ درصد آن مطالبه را محقق کرد و ذی‌نفع هم ۸۰ درصد مطالبه‌گر شد. عارف بااشاره به اهمیت چگونگی تهیه برنامه‌های کشور، خاطرنشان کرد: این پرسش مطرح است که آیا یک نهاد به‌لحاظ قانونی حق دارد، هر موضوعی را به قانون تبدیل کند؟ قانون‌گذار باید بیش از همه به حرمت قانون توجه کند، زیرا در برخی موارد قانون وضع‌شده قابلیت اجرایی ندارد. قانون باید براساس

مسیر رشد تولید از رف قیمت‌گذاری دستوری می‌گذرد

سرمایه در تامین مالی تولید بسیار اندک است. او تصریح کرد: در اقتصادهای پیشرفته، شرکت‌های بزرگ از طریق بازار سرمایه به تامین مالی می‌پردازند تا منابع بانکی برای بنگاه‌های کوچک و متوسط آزاد شود. وی ادامه داد: یکی از سیاست‌های اصلی وزارت اقتصاد، سوق دادن بنگاه‌های بزرگ بهسمت بازار سرمایه است تا ساختار تامین مالی کشور متوازن تر و کارآمدتر شود. وزیر اقتصاد بااشاره به برنامه‌های دولت برای پیش‌بینی‌پذیر کردن اقتصاد گفت: این سیاست با کاهش ناطلمینانی، موجب مدیریت بهتر ریسمت و افزایش تمایل مردم به پس‌انداز و ورود

منابع خرد به بازار سرمایه خواهد شد.

وی از اجرای مگاپروژه‌ای با عنوان طرح رویش خبر داد و توضیح داد: این طرح که یکی از ۶ پروژه بزرگ وزارت اقتصاد است، سرمایه‌های خرد مردم را به‌سمت تامین مالی صنایع بزرگ هدایت می‌کند. به‌گفته او، ابزارهای

سیدعلی مدنی‌زاده با تشریح موانع اصلی بهره‌وری در اقتصاد ایران گفت: اصلاح سازکار تامین مالی، پیش‌بینی‌پذیر کردن اقتصاد و مقابله با قیمت‌گذاری‌های دستوری، ۳ گام کلیدی دولت برای رشد تولید است.

به‌گزارش ایسنا سیدعلی مدنی‌زاده، وزیر امور اقتصادی و دارایی، در سومین همایش برترین‌های بورس کالای ایران از ضرورت رفع موانع بهره‌وری اقتصادی سخن گفت و تأکید کرد: برای تحقق رشد پایدار تولید، باید انگیزه سرمایه‌گذاری و کارایی بنگاه‌ها را از مسیر ساختارها افزایش داد.

وی نخستین مانع را قیمت‌گذاری‌های دستوری دانست که به‌گفته وی،

اقتصاد کشور را گرفتار کرده و مانع رشد طبیعی بازارها شده است.

مدنی‌زاده دومین چالش مهم اقتصاد ایران را نظام تامین مالی بانک‌محور خواند و افزود: برخلاف تجربه کشورهای توسعه‌یافته، در ایران سهم بازار

رئیس سازمان امور اداری و استخدامی تأکید کرد؛ نیروهای شاغل در نهادهای در حال ادغام تا تعیین پست جدید، حقوق و مزایای کامل دریافت می‌کنند و نگرانی شغلی نداشته باشند.

علاءالدین رفیع‌زاده، معاون رئیس‌جمهوری و رئیس سازمان امور اداری و استخدامی کشور در گفت‌وگو با مهر، درباره ادغام یا حذف برخی نهادهای سازمان‌های ناکارآمد یا موازی کار گفت: براساس اسناد بالادستی و قوانین و مقررات موجود، تکلیفی برعهده ما گذاشته شده است تا سازمان‌های موازی، واحدهای اجرایی موازی یا واحدهای غیرضرور را ساماندهی و ادغام کنیم تا از این طریق افرادی که سال‌ها در واحدهایی فعالیت داشته‌اند و وی افزود: این موضوع در حال پیگیری است؛ برخی دستگاه‌ها نهایی و اجرای آن آغاز شده است، برخی دیگر نیز در حال نهایی شدن هستند تا پرونده آنها را برای تصمیم‌گیری نهایی به شورای‌عالی اداری ببریم. در حال

عکس روز

عکس: ایرنا

«نصیر حیدریان» رهبر ارکستر سمفونیک تهران

ویژه تر از خبر

تکمیل متر و حومه‌تهران با استفاده از ظرفیت بخش خصوصی

باید پیگیری و تعیین‌تکلیف شود، بااشاره به اهمیت اصلاح بافت فرسوده بیان کرد: بافت فرسوده تهران باید با نگاه دقیق به ساکنان این بخش که اغلب از قشر مستضعف هستند و آسیب‌های اجتماعی نیز در این مناطق بیشتر به‌چشم می‌خورد، پیگیری شود. سیدعلی یزدی‌خواه نیز در این جلسه به ارائه گزارشی از عملکرد مجمع نمایندگان استان تهران پرداخت و گفت: نمایندگان تهران برای رسیدگی به مشکلات استان تهران و به‌ویژه شهر تهران در قالب کارگروه‌هایی تقسیم‌بندی شده‌اند تا موضوعات تمام مناطق موردبررسی قرار گیرد.

نماینده مردم تهران، ری، شمیرانات، اسلامشهر و پردیس در مجلس شورای اسلامی بااشاره به اولویت قرار دادن پیگیری تکمیل پروژه‌هایی که ۸۰ درصد آن انجام شده است، گفت: از موضوعات مهمی که در دستور کار مجمع نمایندگان استان تهران بود، موضوع قطعی‌های مکرر برق، آب و گاز بود همچنین مسائل مربوط به حوزه حریم تهران را نیز پیگیری کردیم. وی در ادامه سهم تهران از بودجه عمرانی کشور را ۱.۴ عنوان کرد که برای افزایش آن، پیگیری‌های لازم انجام گرفته است و گفت: کارگروه‌های ویژه‌ای در مجمع نمایندگان استان تهران قرار گیرد تا مشکل احداث مترو و ادامه آن از شهر تهران به استان و حومه برطرف شود. قالیباف در ادامه با تأکید بر اینکه موضوع حریم تهران

و خروجی آن شرایط کشور در سال آخر آن برنامه است. وی تأکید کرد: آمار گاهی موجب می‌شود در دستیابی به اهداف برنامه پیشرفت نداشته باشیم. برخی دلایل از جمله اعتقاد به نامحرم بودن مردم یا خوشحال و راضی نگه داشتن مسئولان موجب می‌شود، در داده‌ها تغییر ایجاد شود که این مسئله به کشور آسیب وارد می‌کند. به‌طورمثال اگر رشد اقتصادی منفی یک درصد باشد، اما برای خوشحال شدن مردم و راضی شدن دولت ۵ درصد اعلام شود، در سیستم ناپایداری ایجاد می‌کند.

معاون اول رئیس‌جمهور با تأکید بر اینکه دستکاری در آمار و داده‌ها موجب ایجاد مشکلات می‌شود، خاطرنشان کرد: کل تلاش یک کشور با ۲ شاخص رشد و تورم سنجیده می‌شود. اگر ورود سیستم یعنی داده‌ها واقعی باشد و سیستم درست طراحی شده باشد، عملکرد خوبی خواهد داشت.

داده‌ها به‌میزان لازم در دسترس هستند

عارف افزود: امروز نمی‌توانیم درباره داده‌ها بگوییم که آنها به‌میزان موردنیاز در دسترس نیستند. هرچه از داده لازم داشته باشیم، امروز در اختیار است. هنر هوش مصنوعی، پردازش در فضای نامحدود در زمان کوتاه‌است که این امکان خوبی به ما می‌دهد، اما اگر دستکاری زیاد در داده انجام شود، نتیجه خوبی نخواهیم گرفت. معاون اول رئیس‌جمهور با بیان اینکه باید تلاش کنیم تا جایگاه مرکز آمار ارتقا پیدا کند، تصریح کرد: از دستکاری آمار باید پرهیز شود، زیرا مردم از طریق خریدهای روزانه خود، متوجه این مسئله می‌شوند. داده‌های آلوده و سیگنال‌های مخرب به درد برنامه‌ریزی نمی‌خورد و برنامه‌ها را به اهداف خود نمی‌رساند. راهبرد ما هم باید جلب اعتماد مردم باشد، زیرا رمز موفقیت دولت، اعتماد مردم است و جنگ ۱۲ روزه بهترین نمونه برای این مسئله است، زیرا دشمن می‌خواست به انتکای مردم پرونده حکومت را ببندد، اما مردم به صحنه آمدند و اجازه این کار را به دشمن ندادند.